

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/299/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4115209264
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madarászová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2017:4115209264.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Madarászovej a členiek senátu JUDr. Sidónie Sládečkovej a JUDr. Lenky Halmešovej, v právnej veci žalobcu: AB 2 B.V., registračné číslo: 572 79 667, Amsterdam, Strawinskylaan 933, PSČ: 1077XX Holandské kráľovstvo, právne zastúpený: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., IČO: 47234679 so sídlom Trenčín, 1. Mája 173/11, proti žalovanému: P. P., nar. X.XX.XXXX, bytom M. XXX, F., o zaplatenie 469,36 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra č.k. 10C/182/2015 -120 zo dňa 30.11.2016, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalovanej náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 2, 3, 4, 5, § 524 ods. 1, § 526 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, ako aj zisteným skutkovým stavom, na základe čoho mal za preukázané, že právny predchodca žalobcu spoločnosť Home Credit Slovakia, a.s. a žalovaný uzatvorili dňa 31.3.2008 písomnú úverovú zmluvu, na základe ktorej právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému úver vo výške 29 692 Sk, ktorý sa mu žalovaný zaviazal vrátiť spolu s úrokmi. V hlave 14 § 10 úverových podmienok je dojednané, že žalovaný nie je oprávnený postúpiť bez písomného súhlasu právneho predchodcu žalobcu akúkoľvek svoju pohľadávku voči právnenému predchodcovi žalobcu na tretie osoby alebo ju započítať a oprávnenie právneho predchodcu žalobcu takúto pohľadávku postúpiť na tretie osoby. Žalobca, ktorý má sídlo v Holandskom kráľovstve v žalobe tvrdil, že zmluvou o postúpení pohľadávok z 22.7.2014 bola na neho postúpená pohľadávka z predmetnej zmluvy. Súd prvej inštancie konštatoval, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným existoval záväzkový vzťah, titulom zmluvy o úvere, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou, pretože pri jej uzatváraní právny predchodca žalobcu konal a žalovaný, ktorý je fyzickou osobou nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Tým sa pri rozhodovaní o návrhu žalobcu otvoril priestor pre aplikáciu § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktoré predstavujú základný právny rámec ochrany spotrebiteľa, popri ostatných právnych predpisoch zákona č. 634/1992 Zb., resp. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a zákona č. 258/2001 Z.z., resp. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa v konaní od žalovaného domáha zaplatenia žalovanej sumy z úverovej zmluvy, ktorú pohľadávku nadobudol zmluvou o postúpení. Podľa dojednania v úverových podmienkach, ktoré sú súčasťou úverovej zmluvy má však oprávnenie na postúpenie iba žalobca a nie žalovaný, pričom predmetná pohľadávka bola postúpená na zahraničný subjekt. Takéto dojednanie a postúpenie však spôsobuje hrubý nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán podľa § 53 ods. 1 OZ, pretože nestanovuje žiadne podmienky, za ktorých môže žalovaný súhlas s postúpením odoprieť. Pohľadávka bola postúpená na neznámy zahraničný subjekt, čím sa výrazným spôsobom obmedzilo a sťažilo oprávnenie žalovaného nakladať s ňou (§ 53 ods. 4 písm. b) OZ). Žalovaný by v prípade

úspešného výsledku súdneho sporu len ťažko uplatňoval svoje práva na náhradu trov konania, prípadne právo na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo právo na primerané finančné zadosťučinenie, ktorá mu potenciálne môže vzniknúť proti neznámemu zahraničnému subjektu. Súd prvej inštancie uzavrel, že žalobca nepreukázal, že toto zmluvné dojednanie bolo dohodnuté so žalovaným individuálne, pričom v danom prípade ide o typovú zmluvu a aj všeobecné obchodné podmienky sú vopred právnym predchodcom žalobcu nachystané a žalovaný nemá v zásade možnosť ich obsah ovplyvniť, iba zmluvu ako celok prijať alebo ju odmietnuť, preto posúdil súd uvedenú zmluvnú podmienku ako neprijateľnú a teda neplatnú podľa § 53 ods. 5 OZ a žalobu pre nedostatok aktívnej legitímácie na strane žalobcu zamietol. Náhradu trov konania súd v spore úspešnému žalovanému nepriznal, pretože mu žiadne nevznikli. (§ 256 CSP).

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočného zistenia skutkového stavu a navrhol napadnuté rozhodnutie zmeniť tak, že žalobe odvolací súd vyhovie. Žalobca poukázal na ust. § 526 a 524 ods. 1 OZ, podľa ktorého veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. Na platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky sa teda nevyžaduje súhlas dlžníka, keďže zmena v osobe veriteľa sa netýka jeho oprávnení a povinností vyplývajúcich pre neho zo záväzku, ale ide len o zmenu subjektu v pozícii veriteľa. Na platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky sa nevyžaduje ani to, aby dlžník o nej vedel. Závery súdu o tom, že postúpenie pohľadávky na zahraničný subjekt spôsobuje hrubý nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, a preto posúdil zmluvnú podmienku ako neprijateľnú považuje za nesprávne, lebo pokiaľ vyhlásil postúpenie pohľadávky za neprijateľnú podmienku, mal o tom rozhodnúť vo výroku predmetného rozhodnutia v zmysle ust. § 298 ods. 2 CSP, čo neurobil a navyše postavenie dlžníka sa v žiadnom prípade nezhoršilo a jeho práva a povinnosti sa v zmysle úverovej zmluvy nezmenili. Žalobca tiež poukázal na ust. § 53 ods.4 písm. b) OZ, podľa ktorého na to, aby sa zmluvné dojednanie o postúpení pohľadávky medzi dodávateľom a spotrebiteľom mohli považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku, musí byť naplnená hypotéza predmetnej právnej normy: „ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa“. Je potrebné uviesť, že v danom prípade nevznikla žalovanej voči žalobcovi žiadna pohľadávka, naopak žalovaný má z titulu zmluvy v spojení s oznámením postupcu o postúpení pohľadávky, záväzok voči žalobcovi. Žalobca je pritom stabilnou obchodnou spoločnosťou pôsobiacou aj na slovenskom trhu, ktorej aktíva prevyšujú jej pasíva, preto nemá prípadné tvrdenie o zhoršení vymožitelnosti alebo zabezpečenia údajnej pohľadávky žalovaného reálny skutkový základ. Nakoniec poukázal aj na to, že je nesprávny názor súdu, že postúpením pohľadávky vznikne predpoklad obmedzenia a sťaženia uplatniť práva na súde a spolu s tým aj náhrada trov konania pre žalovanú, keďže na súdoch prebiehalo viacero súdnych konaní, kde je žalobcom práve spotrebiteľ a žalovaným je spoločnosť AB 1 B.V.

3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu voči rozsudku nevyjadřila.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zák.č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť vrátane súvisiaceho výroku o trovách konania a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Predmetom konania je žaloba, doručená súdu prvej inštancie dňa 02.04.2015, ktorou sa žalobca voči žalovanej domáhal zaplata sumy 469,36 eur spolu s úrokmi z omeškania a náhrady trov konania. Svoj nárok odôvodnil tým, žalovaná uzavrela so spoločnosťou Home Credit Slovakia, a.s. (právnym predchodcom žalobcu) dňa 31.3.2008 úverovú zmluvu č. 3803222882. Súčasťou tejto úverovej zmluvy bolo aj uzatvorenie zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru č. 5807122650. Žalovaná prostredníctvom karty čerpala revolvingový úver vo výške 2937,95 eur a žalobcovi vrátila sumu 2468,59 eur. Žalovaná sa so splátkami dostala do omeškania, preto ju žalobca vyzval na zaplata celého dlhu. V zmysle splátkového kalendára žalobca eviduje dlh voči žalovanej, ktorý predstavuje istinu 469,36 eur a úroky z omeškania. Predmetná pohľadávka spoločnosti Home Credit Slovakia s.r.o. bola na základe zmluvy zo dňa 22.7.2014 postúpená na žalobcu.

6. Odvolací súd rozhodujúc o odvolaní žalobcu dospel k záveru o nesprávnosti napadnutého rozhodnutia. Pri preskúmaní konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu súdu prvej inštancie, odvolací súd zistil vadu konania, ktorá sa prejavila v nesprávnom procesnom postupe, ktorým súd znemožnil strane,

aby uskutočňovala jej patriace procesné práva a tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ide teda o procesne nesprávny postup súdu priečiaci sa zákonu alebo inému všeobecne záväznému právnomu predpisu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv strany súdneho konania.

7. Odvolací súd je v odvolacom konaní povinný (ex lege) prihliadnuť na všetky vady konania bez ohľadu na to, či boli uplatnené v odvolaní. Ustanovenie § 116 ods. 2 CSP uvádza, že ak sa súdu nepodarí žalobu doručiť na adresu zistenú postupom podľa odseku 1, zverejní súd oznámenie o podanej žalobe na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu. Žaloba sa považuje po 15 dňoch od zverejnenia oznámenia za doručenú, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie. Z obsahu spisu vyplýva, že konajúca sudkyňa dala pokyn na zverejnenie oznámenia o podanej žalobe na úradnej tabuli súdu a webovej stránke súdu (čl. 109). Predmetné oznámenie o podanej žalobe súd prvej inštancie zverejnil na úradnej tabuli dňa 5.10.2016 a zvesil ho dňa 5.11.2016. Z obsahu spisu však ďalej vyplýva (čl. 136), že oznámenie o podanej žalobe nebolo zverejnené na webovej stránke súdu, tak ako mu to ukladá ustanovenie § 116 ods. 2 CSP. Uvedeným postupom súdu prvej inštancie, ktorý sa priečil ustanoveniu § 116 ods. 2 CSP, došlo k takej procesnej vade konania, ktorú nie je možné napraviť v konaní pred odvolacím súdom, nakoľko sa žalovanej odňala možnosť konať pred súdom, a preto bola dôvodom pre zrušenie napadnutého rozhodnutia.

8. Záverom odvolací súd v predmetnej veci poukazuje aj na dôvody odvolania žalobcu, ktorý nesúhlasil s právnym posúdením súdu prvej inštancie o neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky z dôvodu neprijateľnosti zmluvnej podmienky a tým pádom nedostatkom aktívnej legitímácie na strane žalobcu. Odvolací súd upriamuje pozornosť na ustanovenie § 54 ods. 4 písm. b) Občianskeho zákonníka, o ktoré oprel súd prvej inštancie svoje rozhodnutie. V tomto ustanovení sa uvádza, že dodávateľ nesmie previesť práva a povinnosti zo spotrebiteľskej zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa a to v prípade, ak by sa týmto prevodom zhoršila vymožitelnosť alebo zabezpečenie pohľadávky spotrebiteľa. V praxi ide o prípady, keď jeden dodávateľ prevádza na iného dodávateľa zmluvy uzavreté s určitou skupinou spotrebiteľov. K týmto prípadom dochádza, keď dodávateľ prestáva vykonávať určitý druh obchodov alebo sa sťahuje z územia štátu (napr. v oblasti poisťovníctva). Vo všetkých týchto prípadoch dodávateľ tak môže urobiť, ak sa to vopred dojednálo so spotrebiteľom a súčasne je zmluvne zabezpečená ochrana záujmov spotrebiteľa. V opačnom prípade by išlo o absolútne neplatný právny úkon. Súd prvej inštancie konštatoval, že v danom prípade pohľadávka bola postúpená na zahraničný subjekt a tým sa zhoršila jej vymožitelnosť a sťažilo oprávnenie žalovaného nakladať s ňou. V danom prípade je tento argument nelogický, keď v konaní naopak práve žalobca ako veriteľ uplatňuje nároky z titulu nesplnenia záväzku dlžníka a nie spotrebiteľ. Odvolací súd tiež poukazuje na ust. 4 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z.z. (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy), podľa ktorého veriteľ môže postúpiť pohľadávku, len ak to pripúšťa osobitný predpis. Ak dôjde k postúpeniu pohľadávky na tretiu osobu, postupuje sa podľa osobitného predpisu. Týmto osobitným predpisom je ust. § 524 ods. 1 OZ, a to právo právneho predchodcu žalobcu (veriteľa) postúpiť pohľadávky z úverovej zmluvy na tretie osoby. Toto právo prislúcha každému veriteľovi, preto právny predchodca žalobcu ako veriteľ bol vo vzťahu k pohľadávke z úverovej zmluvy oprávnený túto pohľadávku postúpiť písomnou zmluvou tretiemu subjektu. Nerovnováha v právach a povinnostiach v prípade postúpenia pohľadávok z úverovej zmluvy, môže vyplývať jedine z tej časti dojednania, podľa ktorej dlžník môže postúpiť svoje pohľadávky z úverovej zmluvy voči spoločnosti len na základe predchádzajúceho súhlasu tejto spoločnosti. Toto ustanovenie by bolo však právne relevantné len v prípade, ak by sa práve dlžník rozhodol postúpiť svoju pohľadávku z úverovej zmluvy voči spoločnosti, ktorá právna skutočnosť sa však netýkala uvedenej veci. Nakoniec je potrebné, aby sa súd prvej inštancie vysporiadal aj s námietkou žalobcu, ktorý poukázal na to, že je stabilnou obchodnou spoločnosťou pôsobiace aj na slovenskom trhu, ktorej aktíva prevyšujú jej pasíva, preto nemá prípadné tvrdenie o zhoršení vymožitelnosti alebo zabezpečenia údajnej pohľadávky žalovaného reálny skutkový základ. V nadväznosti na uvedené poukázal aj na to, že je nesprávny názor súdu prvej inštancie, že postúpením pohľadávky vznikne predpoklad obmedzenia a sťaženia uplatnia práva na súde pre žalovanú, keďže na súdoch prebiehalo viacero súdnych konaní, kde je žalobcom práve spotrebiteľ a žalovaným je spoločnosť AB 1 B.V.

9. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Na základe vyššie uvedeného súd prvej inštancie bude postupovať v zmysle ustanovenia § 116 ods. 2 CSP a oznámenie o podanej žalobe riadne zverejnené na webovej stránke súdu, tak ako mu to ukladá uvedené ustanovenie. V ďalšom konaní súd

prvej inštancie vykoná dokazovanie na základe podanej žaloby a opätovne vo veci rozhodne. Svoje rozhodnutie riadne odôvodní a rozhodne o náhrade trov, vrátane odvolacieho konania v zmysle § 396 ods. 3 CSP.

10. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).